

ΔΕΘ24

Eclass4U

The best Choice for you

ΜΑΘΗΜΑ

1

Τόμος Α & Ύλη Πρώτης Εργασίας –

--- ΜΕΡΟΣ Ι ---

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Καθηγήτρια : Βίκυ Βάρδα

Eclass4U

The best Choice for you

Ατζέντα Μαθήματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή στη
Δημόσια Διοίκηση &
Πολιτική

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο κύκλος της
δημόσιας πολιτικής

Κεφ. 19

Hague, Harrop,
McCormick

Τόμος Α, Κεφάλαιο
3, Hague, Harrop,
McCormick κεφ. 19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Εξωγενείς
παράγοντες των
μεταρρυθμίσεων
δημόσιας
διοίκησης και
πολιτικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Γραφειοκρατίες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Δημόσια Πολιτική

Σειρά σκόπιμων και σχετικά σταθερών ενεργειών, που αναπτύσσονται από κυβερνητικά σώματα και γενικότερα από επίσημους φορείς εξουσίας, για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή ενός ζητήματος που προκαλεί το ενδιαφέρον.

Χαρακτηριστικά δημόσιας πολιτικής

- Αναπτύσσεται από επίσημους φορείς εξουσίας
- Σκόπιμη δράση και όχι τυχαία συμπεριφορά
- Αποτελείται από μια σειρά ενεργειών
- Προκύπτει από αιτήματα πολιτικής
- Αφορά αυτό που οι φορείς κάνουν και όχι αυτό που διακηρύσσουν ότι θα κάνουν
- Θετική ή αποφατική μορφή
- Εμπεριέχει το στοιχείο του εξαναγκασμού

Κατηγορίες δημόσιων πολιτικών

- 1. Διανεμητικές**
- 2. Αναδιανεμητικές**
- 3. Ρυθμιστικές**
- 4. Υλικές**
- 5. Συμβολικές**

Επίπεδα πολιτικής

- 1. Μικροπολιτική**
- 2. Υποσυστήματα πολιτικής**
- 3. Μακροπολιτική**

Κυβέρνηση και διακυβέρνηση

*«Κυβέρνηση»: ιεραρχικό
γραφειοκρατικό μοντέλο διοίκησης
(Weber)*

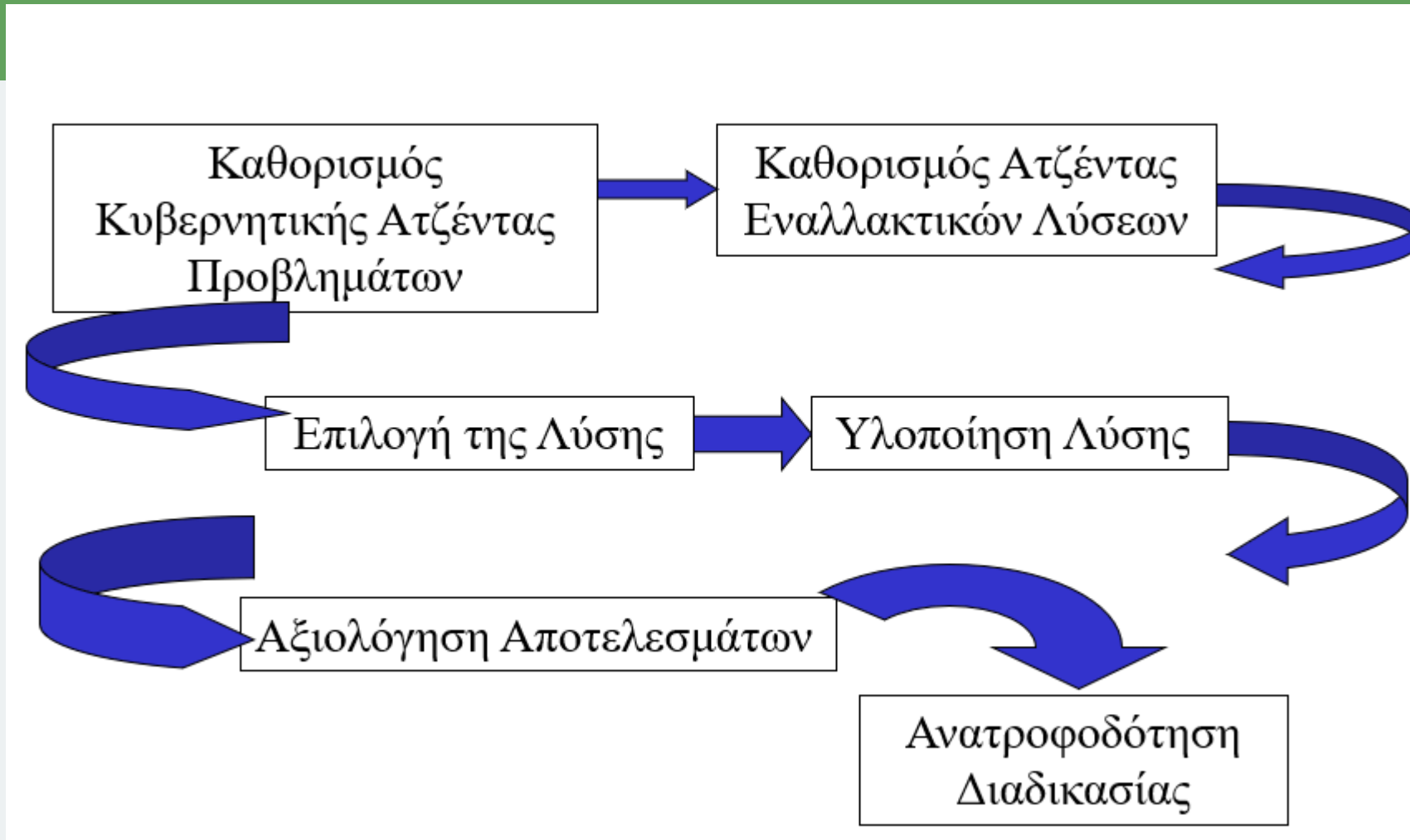
- σημασία των κανόνων δικαίου και των ορίων της νομιμότητας,
- αυστηρότητα των διοικητικών διαδικασιών,
- διαφάνεια των κανόνων και των διαδικασιών,
- δυνατότητα ελέγχου των πράξεων της διοίκησης,
- δημόσιος υπάλληλος ως λειτουργός,
- σημασία του δημοσίου συμφέροντος

*Η σύγχρονη έννοια της
Διακυβέρνησης*

- «Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ»
- «χρηστή διακυβέρνηση»: αποδοτικότητα, διαφάνεια, αξιοκρατία και ισοτιμία
- διεθνής και η δια-τμηματική αλληλεξάρτηση
- αύξηση της σημασίας των μη κυβερνητικών μορφών διακυβέρνησης
- «νέα πολιτική οικονομία»: το κράτος απλά ρυθμίζει και δεν παρέχει υπηρεσίες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο κύκλος της δημόσιας πολιτικής

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ

Eclass4U

The best Choice for you

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Θεωρητικά υποδείγματα

1. ορθολογικό
2. προσαυξητικό
3. «κάδος των απορριμμάτων»
4. υπόδειγμα των τριών ρευμάτων του **Kingdon**

1

Ορθολογικό
Υπόδειγμα

1. Συγκρότηση Κυβερνητικής
Ατζέντας (Agenda Setting)

2. Διαμόρφωση Πολιτικής
(Policy Formulation)

3. Λήψη Αποφάσεων
(Decision - Making)

4. Εφαρμογή Δημόσιας Πολιτικής
(Policy Implementation)

5. Αξιολόγηση Πολιτικής
(Policy Evaluation)

2

Το υπόδειγμα του προσαυξητισμού «Βλέποντας και κάνοντας»

- Δεν εισάγω καινούργιους στόχους και τακτικές αλλά βελτιώνω-προσαρμόζω τις υπάρχουσες. Η πολιτική την χρονική στιγμή 1 στηρίζεται στην πολιτική της χρονικής στιγμής 0
- Οι εμπλεκόμενοι παίκτες λειτουργούν περισσότερο για να δικαιολογήσουν - εξασφαλίσουν - βελτιώσουν την θέση τους στο σύστημα διακυβέρνησης και όχι για την επίλυση συλλογικών προβλημάτων

3

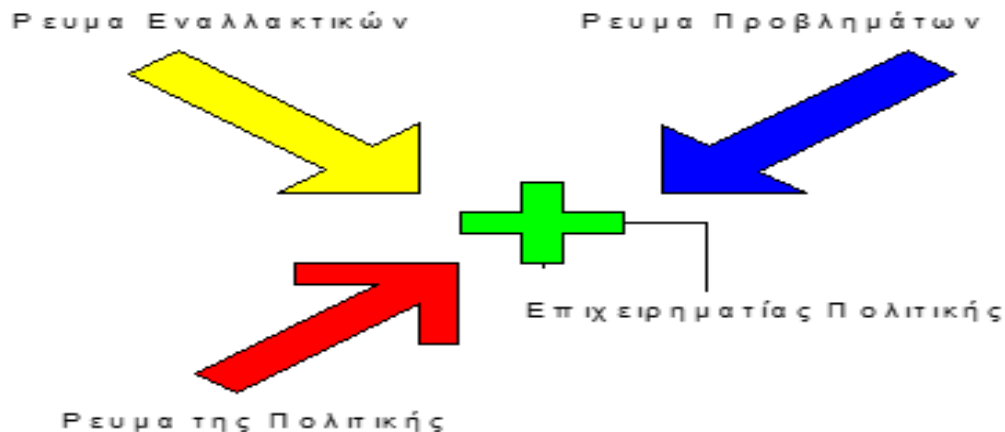
Η προσέγγιση του «κάδου απορριμμάτων» (Marsh and Olsen)

Επειδή υπάρχουν:

- Προβληματικές προτιμήσεις (ανακαλύπτουμε τι θέλουμε μέσα από την δράση μας παρά δρούμε για να πραγματοποιήσουμε αυτό που θέλουμε)
- Ανεπαρκείς θεωρίες αιτιότητας
- Μεταβαλλόμενη συμμετοχή-εκπροσώπηση

4

Το υπόδειγμα του Kingdon

Συναντάμε ταυτόχρονα τέσσερα ρεύματα (αναλυτικές κατηγορίες): προβλήματα, εναλλακτικές, συμμετέχοντες, και συγκυρίες αποφάσεων, που κάποια στιγμή συναντώνται. Τα προβλήματα και οι λύσεις συναντώνται μέσα από μια χαοτική αβέβαιη διαδικασία και επιλέγονται από τους λήπτες αποφάσεων κατά την συγκρότηση της κυβερνητικής ατζέντας

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: Βασικές προσεγγίσεις

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 5, Hague, Harrop, McCormick κεφ. 19

ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εξευρωπαϊσμός

Μεταφορά πολιτικών

**Διάχυση και σύγκλιση της
δημόσιας πολιτικής – κεφ.
19 Hague, Harrop,
McCormick**

Πολιτική διάχυση: Η τάση των πολιτικών προγραμμάτων να διαχέονται σε διαφορετικές χώρες.

Πολιτική σύγκλιση: Η τάση των πολιτικών σε διαφορετικές χώρες να γίνονται όλο και πιο ομοιόμορφες.

Πίνακας 19.4 Μηχανισμοί πολιτικής σύγκλισης

Τύπος	Αντίκτυπος	Παράδειγμα
Ανεξάρτητη επίλυση προβλημάτων	Καθώς οι χώρες αναπτύσσονται, έρχονται αντιμέτωπες με παρόμοια προβλήματα, που συχνά οδηγούν στην υιοθέτηση συναφών πολιτικών.	Η βιομηχανική ανάπτυξη χωρίς το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο οδηγεί στη ρύπανση της ατμόσφαιρας και στη μόλυνση των υδάτων.
Διεθνείς συμφωνίες	Οι εθνικές πολιτικές συγκλίνουν, καθώς οι χώρες προσπαθούν να συμμορφωθούν με τους διεθνείς νόμους, τους διεθνείς κανονισμούς και τα διεθνή πρότυπα.	Η συμμετοχή στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου επιβάλλει κοινούς κανόνες στα κράτη-μέλη του.
Διεθνής ανταγωνισμός	Οι πολιτικές που αποδίδουν οικονομικό ή πολιτικό πλεονέκτημα αντιγράφονται από άλλες χώρες.	Τα υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ελευθερίας και τα χαμηλότερα επίπεδα διαφθοράς ενθαρρύνουν την αύξηση των επενδύσεων.
Πολιτική μάθηση	Ακόμη κι όταν δεν προκύπτει κάποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, είναι δυνατόν μια χώρα να αντλήσει απευθείας διδάγματα από κάποια άλλη.	Η θανατική ποινή καταργείται, διότι τα στοιχεία από άλλες χώρες δείχνουν ότι έχει περιορισμένη επίδραση στη μείωση της εγκληματικότητας.
Καταναγκασμός και αιρεσιμότητα	Μια χώρα απαιτεί από μια άλλη να υιοθετήσει συγκεκριμένες πολιτικές ως αντάλλαγμα, π.χ., για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.	Μεταρρυθμίσεις που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα έναντι πιστώσεων, για να ξεπεράσει η χώρα την κρίση χρέους.

Βασικοί μηχανισμοί εξευρωπαϊσμού

1. θεσμική συμμόρφωση
2. αλλαγή των εθνικών δομών ευκαιριών
3. πλαισίωση των εθνικών πιστεύω και προσδοκιών

Κύριοι ενδιάμεσοι παράγοντες εξευρωπαϊσμού

1. οικονομική ευπάθεια
2. πολιτική θεσμική δυνατότητα
3. πολιτική κληρονομιά
4. πολιτικές προτιμήσεις
5. λόγος

ΔΕΘ24

Eclass4U

The best Choice for you

ΜΑΘΗΜΑ

1

Ύλη Πρώτης Εργασίας –

--- ΜΕΡΟΣ ΙΙ ---

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Καθηγήτρια : Βίκυ Βάρδα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Γραφειοκρατίες

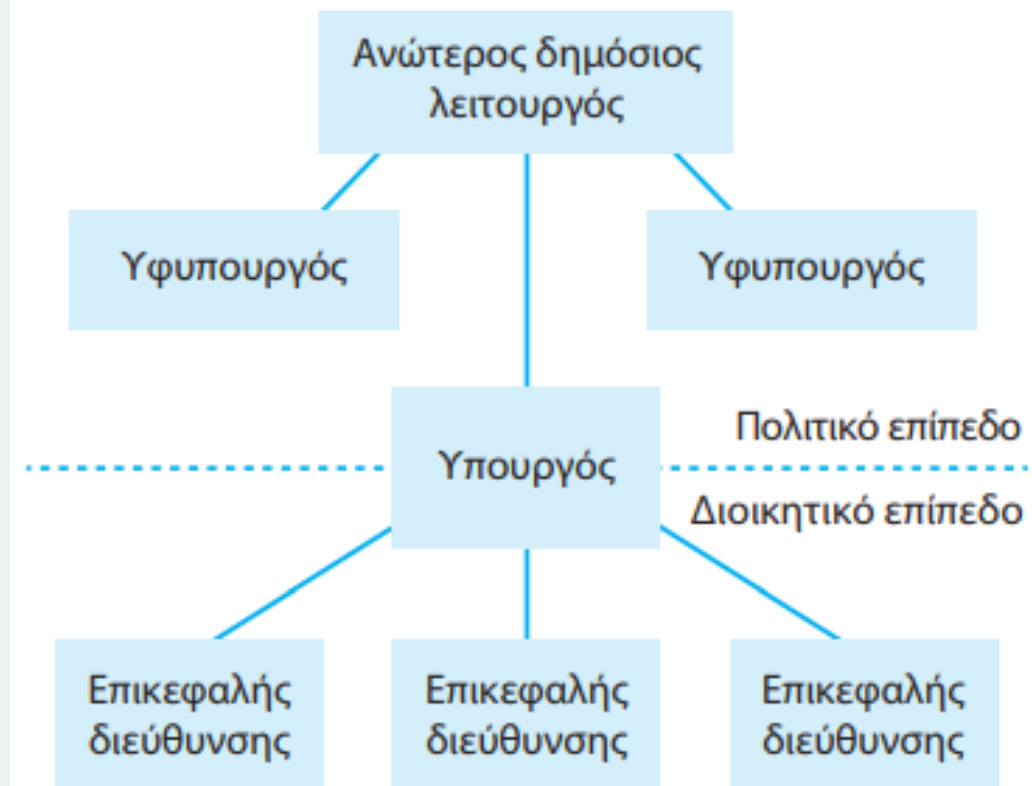
Οργάνωση των γραφειοκρατιών

Υπουργείο: Διοικητική μονάδα, με επικεφαλής έναν υπουργό που έχει εξουσία άμεσου διοικητικού ελέγχου. Συνήθως διαθέτει επίσημη ιεραρχική δομή, ενώ πολλές φορές τα υπουργεία ιδρύονται με σχετικό νόμο και είναι μέρος του υπουργικού συμβουλίου.

Διεύθυνση: Πρόκειται για λειτουργικές μονάδες των υπουργείων, οι οποίες λογοδοτούν στον υπουργό, συχνά όμως διαθέτουν σημαντικό βαθμό αυτονομίας.

Μη υπουργικοί δημόσιοι φορείς: λειτουργούν εκτός πλαισίου της κεντρικής κυβέρνησης, παρέχοντας διοικητική ευελιξία και πολιτική ανεξαρτησία.

Ρυθμιστική αρχή: Ανεξάρτητος κρατικός φορέας, που δημιουργείται για τη θέσπιση προτύπων σε συγκεκριμένα πεδία δραστηριότητας.

Στελέχωση των γραφειοκρατιών

Eclass4U

The best Choice for you

Ενοποιημένη στελέχωση: Προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η στελέχωση γίνεται στο σύνολο του δημόσιου τομέα και όχι σε κάποια συγκεκριμένη θέση εργασίας. Οι διοικητικές εργασίες χρειάζονται κυρίως ευφυΐα και μόρφωση παρά τεχνικές γνώσεις.

Εξειδικευμένη ανά τομέα αρμοδιότητας στελέχωση: Προσέγγιση σύμφωνα με την οποία προσλαμβάνεται προσωπικό που έχει το κατάλληλο τεχνικό υπόβαθρο για να καλύψει τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης θέσης εργασίας.

Θετική δράση: πολιτικές που σχεδιάζονται για να ξεπεραστεί κάποια κληρονομιά διακρίσεων σε βάρος συγκεκριμένων ομάδων, προτάσσοντας την πρόσληψη γυναικών, μελών εθνικών μειονοτήτων και άλλων ομάδων που υποεκπροσωπούνται στη γραφειοκρατία.

Συνήγορος του πολίτη: Δημόσιος αξιωματούχος που διορίζεται από το κοινοβούλιο για να διερευνά υποθέσεις κακοδιοίκησης στον δημόσιο τομέα.

Δημόσια πολιτική στην Ελλάδα πριν από την οικονομική κρίση

Στηρίζεται στο *προσαυξητικό μοντέλο*

Γιατί δεν προωθήθηκαν οι
μεταρρυθμίσεις;

Ελλείμματα χάραξης πολιτικής

Δημόσια πολιτική στην Ελλάδα κατά και μετά την οικονομική κρίση

Αντίκτυπος της κρίσης και της αιρεσιμότητας στη δημόσια πολιτική

-

Οικονομική κρίση και αιρεσιμότητα

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 2, 4, 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ρυθμιστική Διακυβέρνηση, Καλή Νομοθέτηση και Δημόσια
Διοίκηση

Δρ.ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΤΑΛΑΚΟΥ

Βασικές έννοιες

Ρύθμιση

Καλή Νομοθέτηση

Ρυθμιστική Διακυβέρνηση

Ρυθμιστικός προγραμματισμός

Νομοπαρασκευαστική διαδικασία

Μέσα καλής νομοθέτησης:

❖ Ανάλυση συνεπειών ρύθμισης

❖ Αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων

❖ Διαβούλευση

Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ): «καλύτερη νομοθέτηση» (better regulation), «έξυπνη νομοθέτηση» (smart regulation), «ρυθμιστική ακρίβεια» (regulatory fitness).

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), «κανονιστική μεταρρύθμιση» (regulatory reform), «κανονιστική πολιτική» (regulatory policy), «κανονιστική ποιότητα» (regulatory quality),

Λοιπές χώρες: «κανονιστική διαχείριση» (regulatory management), «κανονιστική βελτίωση» (regulatory improvement) κλπ

Ρυθμιστικός ρόλος της δημόσιας διοίκησης

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Προπαρασκευή ρυθμιστικών κειμένων (νόμων και κανονιστικών πράξεων) και διατύπωση νομοθετικών προτάσεων)
- Έκδοση κανονιστικών πράξεων (κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης)
- Έκδοση εγκυκλίων

Διεθνείς επιρροές για την καλή νομοθέτηση

- ❖ παράδοση της οικονομικής ανάλυσης του δικαίου, που κορυφώθηκε με τις μελέτες των επιστημόνων της σχολής του Σικάγου
- ❖ κίνημα της απορρύθμισης (deregulation), της δεκαετίας του 1980,
- ❖ Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ
- ❖ θεωρίες περί διακυβέρνησης (Governance)

Αρχές Καλής Νομοθέτησης I

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(α) η αναλογικότητα (καταλληλότητα, αναγκαιότητα, εύλογη σχέση μέσου και σκοπού),

(β) η απλότητα και η σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων,

(γ) η αποφυγή αντιφατικών ρυθμίσεων ή ρυθμίσεων που αποκλίνουν από τη γενική πολιτική,

(δ) η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της ρύθμισης,

(ε) η διαφάνεια μέσω της προσβασιμότητας στις ρυθμίσεις και της δυνατότητας υποβολής προτάσεων σχετικών με αυτές, κατά το στάδιο της κατάρτισης και της αξιολόγησης της εφαρμογής τους (ανοιχτή διαδικασία),

(στ) η επικουρικότητα και λογοδοσία μέσω του σαφούς προσδιορισμού των αρμόδιων οργάνων εφαρμογής των ρυθμίσεων,

(ζ) η ασφάλεια δικαίου,

(η) η ισότητα των φύλων,

(θ) η δημοκρατική νομιμοποίηση.

Πότε εφαρμόζονται οι αρχές καλής νομοθέτησης

- (α) κατά την κατάρτιση σχεδίων και προτάσεων νόμων, καθώς και κανονιστικών πράξεων,
- (β) κατά την αξιολόγηση των νόμων και των κανονιστικών πράξεων,
- (γ) κατά την απλούστευση, την αναμόρφωση και την κωδικοποίηση των ρυθμίσεων

Δομές ρυθμιστικής διακυβέρνησης

- Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
- Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
- Γραφείο Καλής Νομοθέτησης
- Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων
- Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
- Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές που συστήνονται από την Προεδρία της Κυβέρνησης για κάθε σχέδιο νόμου
- Επιτροπή Αξιολόγησης Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας

❖ **Ανάλυση συνεπειών ρύθμισης και αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής**

❖ **Διαβούλευση και η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών**

❖ **Ρυθμιστικός Προγραμματισμός**

❖ **Απλούστευση διαδικασιών**

❖ **Κωδικοποίηση**

Εφαρμογή εργαλείων και μέσων καλής νομοθέτησης από τη δ.δ.

Πολυνομία και κακονομία

Η **πολυνομία** αναφέρεται στο πλήθος των ρυθμίσεων, δεν θεωρείται μόνο ελληνικό προνόμιο, αλλά μια γενικότερη τάση που προκύπτει από τον σύγχρονο ρυθμιστικό και επιτελικό ρόλο του Κράτους και στη χώρα μας υποστηρίζεται ότι έχει λάβει «ανησυχητικές διαστάσεις» τις τελευταίες τρεις δεκαετίες

Η **κακονομία** αναφέρεται στην ποιότητα των ρυθμίσεων και στη χώρα μας εμφανίζεται με τα χαρακτηριστικά της πολυπλοκότητας και της ασάφειας των ρυθμίσεων, των μεταξύ τους αντιφάσεων, την απουσία κωδικοποίησης, τις απαρχαιωμένες ρυθμίσεις, την ύπαρξη ρυθμίσεων, το κόστος εφαρμογής των οποίων υπερβαίνει το δημόσιο όφελος (οικονομικό ή άλλο), την ύπαρξη περιττών ρυθμίσεων, αλλά και την τυπολατρική εφαρμογή των ρυθμίσεων από τις δημόσιες υπηρεσίες

Πώς επηρεάζει η κακονομία και η πολυνομία δ.δ.

- Χρόνος
- Κόστος
- Ποιότητα δ.δ.

Eclass4U

The best Choice for you

Ποια χαρακτηριστικά της δ.δ. επηρεάζουν την κακονομία και την πολυνομία I

Μοντέλο Διακυβέρνησης:

- μακρά παράδοση συγκεντρωτικής και αυταρχικής λογικής διακυβέρνησης με χαρακτηριστικά γνωρίσματα τις πελατειακές σχέσεις και την απουσία θεσμών και κυρίως νοοτροπίας της κοινωνίας των πολιτών
- μακρόχρονη κομματικοποίηση της δημόσιας διοίκησης
- συγκεντρωτικός χαρακτήρας του ελληνικού διοικητικού συστήματος
- κάθετη οργάνωση της κυβέρνησης και της διοίκησης
- ελλειμματικοί θεσμοί συντονισμού της ρυθμιστικής παραγωγής και αξιολόγησης της υφιστάμενης νομοθεσίας
- έλλειψη δεξιοτήτων στο διοικητικό προσωπικό

- **διοικητική κουλτούρα :**
- νομικισμός,
- τυπολατρία
- άκαμπτη γραφειοκρατία
- αντίληψη της δ.δ ότι μέσω της παραγωγής ρυθμίσεων εκπληρώνει την αποστολή της και δικαιολογείται ο ρόλος της,
- αντίληψη των κυβερνητικών στελεχών ότι ο ρυθμιστικός πληθωρισμός αποτελεί βασικό δείκτη επιτυχημένης κυβερνητικής θητείας

**Η Ιστορική Εξέλιξη, τα Βασικά Πολιτισμικά και Δομο-
λειτουργικά Χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης
και τα Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης στην
Ελλάδα**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Eclass4U

The best Choice for you

**Ευχαριστώ
πολύ**

Επιμέλεια : Βίκυ Βάρδα
vicky.eclass4U@gmail.com

ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

**Με αξιοπιστία και
αποτέλεσμα.**